

Het fietspad langs de Munsterweg in Winsum

Onder het mom van reconstructie van een fietspad heeft het gemeentebestuur van Winsum onlangs besloten de grotendeels gave middeleeuwse Munsterweg te voorzien van een betonverharding van 2,75 meter breedte. Voor het eerst in de geschiedenis van Winsum heeft de bevolking zich via een advertentie van een halve pagina in het plaatselijke krantje *de Wiekslag* tegen dit besluit verzet. Het mocht niet baten, want de

van de weg blijvend worden aangetast, aldus een van de vele verontruste bewoners van Winsum.

Na de verbredening van de Trekweg naar Onderdendam, de aansnijding van de Rodewier en Groene Wier in Ranum (waarvoor de gemeente door de Rijksdienst voor het Oud-

heidkundig Bodemonderzoek schriftelijk ter verantwoording is geroepen) en de aantasting van de Schaphalsterzijlen wordt thans de oude middeleeuwse Munsterweg bedreigd door beslissingen van het gemeentebestuur Wipsum. Opnieuw betekent dit een onnodige aantasting van een belangrijk historisch element in de omgeving van Winsum.

MIDDELEEUWSE WEG

De iets ten zuiden van de Trekweg naar Onderdendam liggende oude Munsterweg stamt uit de elfde eeuw en is daarmee een van de oudste, zo niet de oudste nog bestaande kleiweg van de provincie Groningen. De weg, die op zestiende- en zeventiende-eeuwse kaarten van de provincie Groningen '*Heerenwech na Onderdendam*' wordt genoemd, vormde de eens voor Winsum zo belangrijke oost-westverbinding tussen het Hunzegebied en het Fivelgebied. Winsum heeft er zijn markt-, munt- en tolrecht in 1057 aan te danken. De weg is daarom en vanwege zijn gaafheid een heel belangrijk, karakter bepalend element in het oude Winsumer cultuurlandschap. Hij bepaalt in feite mede de identiteit van dit historische landschap.

Aan het verspringen van de verkaveling aan weerszijden van de weg is duidelijk te zien dat de weg ouder is dan de verkaveling. Ja, zelfs ouder dan het Winsumerdiep, dat door de verkaveling heen snijdt en aan het eind van de twaalfde eeuw wordt gedateerd. Ouder ook

wethouder zette de verharding door. Wel zegde hij de raad nog toe een alternatieve verharding te onderzoeken. Dit onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en de verharding gaat gewoon door. Door het plan verdwijnt het bestaande fietspad, wordt de kleiweg veranderd in een betonnen plattelandsweg en zal het historisch karakter

dan de Wolddijk die, zo blijkt uit de kroniek van Wittewierum, voor 1249 is opgeworpen. De Munsterweg vormde een ontginningslijn, een basis van waaruit het meedengebied is ontgonnen en verdeeld. Waarschijnlijk gebeurde dat in de elfde eeuw, toen de grote meedenblokken definitief onder de bewoners werden verdeeld. Daarvoor was het

hooiland gemeenschappelijk en werden de meedenblokken ieder jaar opnieuw verdeeld. Het aantal stuks vee dat men bezat, vormde daarbij de verdeelsleutel. Ook het feit dat de weg op de uit 1727 stammende kaart van het terrein van de Ripperdaborg aangegeven staat als de noordgrens, duidt op een hoge ouderdom. Dit terrein behoorde namelijk toe aan het klooster van Warffum. De huidige hervormde kerk van Winsum is een overblijfsel van de kapel van dit kloostervoorwerk en dateert in aanzet uit de elfde eeuw. De Munsterweg loopt er vlak langs naar het oosten en moet er ook gezien zijn naam wel bij gehoord hebben.

BEDREIGDE WEG

Bijna alle historische wegen in de provincie Groningen zijn verhard en gereconstrueerd en hebben daarmee hun oorspronkelijke karakter verloren. De Munsterweg heeft zijn originele staat grotendeels behouden en is daarom zo uniek. Steeds vaker wordt de klacht gehoord dat er in de omgeving van Groningse dorpen zo weinig natuurlijke wandelpaden zijn, en de Munsterweg is juist onderdeel van zo'n wandelroute. Bovendien is de weg uitstekend educatief en recreatief uit te baten door slechts het fietspad erlangs opnieuw te verharden.

Er zijn momenteel drie wegen van Winsum naar Onderdendam: de trekweg naar Onderdendam, de provinciale weg en de Munsterweg. De provinciale weg is de belangrijkste maar door de recente verbreding van de Trekweg is veel autoverkeer deze weg gaan gebruiken. De Munsterweg heeft geen functie als doorgaande weg en hoeft deze ook niet te krijgen als het autoverkeer weer naar de provinciale weg wordt geleid.

Het wegenplan van de ruilverkaveling Sauwerd noemt de weg een te handhaven onverharde plattelandsweg, waaruit blijkt dat de weg ook in de ogen van de voorbereiders van dit plan niet een belangrijke functie heeft. Het aanbrengen van een 2,75 meter brede betonlaag is daarom onnodig en zal weg en fietspad veranderen in een landbouwweg zoals er rondom Winsum al zoveel zijn.

links: De Munsterweg is nu nog een kleweg, maar B & W van Winsum gooien er beton over met een breedte van 2,75 meter, zonder rekening te houden met cultuurhistorisch erfgoed
 onder: Langs het Joodse kerkhof loopt de Munsterweg richting Onderdendam
 foto's Elmer Spaargaren

Lourens Hacquebord

(confrontatie)

De rubriek Confrontatie brengt een uitdagende mening naar voren. De uitdaging geldt de lezer: u mag reageren. Onderschrijft u de gepresenteerde visie of wilt u juist de polemiek aangaan, formuleer uw mening dan scherp en bondig in maximaal 500 woorden. Stuur uw reactie binnen twee weken na verschijnen van het betreffende nummer naar Noorderbreedte. De redactie houdt zich het recht voor te lange reacties in te korten.